

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt V. Ecclesia Græca propte separationem ab Ecclesia Latina, quantis clamatatibus & afflictionibus exerceatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Atque ita literis cum illis agi poterit, de quibus-
cunque sint ad suam Sanctitatem relaturi, alum-
nique ad singulos tres aut quatuor transmitti,
quibus in mandatis detur, ut cum illis rerum divi-
narum participant, & ab illis ordinentur, videant-
que si quo pacto queat illis suaviter de dubiis
satisfacere, ac inducere, ut synodo Patriarchali
aliquid de iisdem dubiis velint statuere, aliosque
errores refecare, & sic eos in studio ac pietate ver-
sus Pontif. Opt. Max. continentes suam Sanctita-
tem de rerum ibi gestarum eventu commonefac-
iant, ac annuntient, in quam segetem spes labo-
ris huius exerceat.

Sexto. Cum Roma longè ab Oriente distita sit,
parentesque argerimè patiuntur sibi suos liberos
divelli, tum propter imminentià pericula, tum
quod in remotissimas gentes mitti videantur; his
accedit metus Turcæ, qui sæpenumero, ratus eos
exploratos Romam transfugere, post aliquod
tempus eorum parentes ac necessarios favorissi-
mè castigat: convenientissimum foret, tum ad
itineris longinquitatem tollendam, tum ad amo-
rem novo benevoli animi monumento confir-
mandum, Messinæ alumnorum Græcorum se-
minarium fundari: quod, cum sit civitas immunis
ac libera facilisque ad eam transitus, cumque ei
vicina admodum sit Constantinopolis & pluri-
mæ in Archipelago insulæ parentes liberos suos
liberrimè transmissuri sunt, sequæ felices repu-
taturi, quibus tam grata fors obtigerit, ut civitate
vicina, non suspecta, erudiantur. Quanto autem
emolumento futurum sit hoc Collegium nationi
tam longè lateque patenti, judicent illi quibus
curæ aut cordi est epus incolumitas: quosque
Collegii, quod Romæ est, imbecilitas non latet.

Septimò, sua Sanctitas præscribat Episcopis
Corfu, Zante, Cefaloniz, & Candiz, edicatque
ne Parochias Græcas, quæ in ipsorum Diocæsis
vacaverint, aliis quam alumnis Collegii conse-
crant: ideoque præmoniti sint ipsius Collegii Su-
periores, ut viros idoneos semper habeant para-
tos. Neque dubium est, quin Græcis satis grati
futuri sint, hoc nimirum concessio, ut ab Episcopis
Græcis possint ordinari.

C A P U T V.

Ecclesia Græca propter separationem
ab Ecclesia Latina, quantis calami-
tatibus & afflictionibus
exerceatur.

DEnique pro Græcis, aliisque Orientis popu-
lis ad sanctæ Romanæ Ecclesiæ unionem
reducendis non parum proderit (prudentiâ ac
moderatione duce, ne exasperati obdurentur)
eorum ruinam & interitum, postquam ab Eccle-
sia Catholica recesserunt, ipsi ob oculos ponere.
In primis enim, ut experientia constat, unione
rupta, atque Ecclesia Catholica derelicta, Græci
in profundissimam ignorantiz caliginem inci-
dere: quod manifestius constabit, si oculos ani-
mumque ad præterita secula convertamus, in
quibus omnium bonarum artium & disciplina-
rum nutritrix ac magistra fuit Græcia, ut rectè pro-
sequitur Bozsius *lib. 12. de Sig. Eccl. cap. 12.* Quos

In Græ-
cia quare
docti
nulli?
Nunc autem ab anno millesimo sexceto, ex quo mag-
gis à nobis cepit abscedere, per annos sexcentos

neminem prope possit laudare in ullo artium
bonarum studio excellentem: mediocres tan-
dem aliquos fortasse reperies. Andronico certè
imperante, ante annos credo ducentos & quin-
quaginta, Gregoras tradit neminem fuisse in
universa Græcia, qui posset cum nostris de
rebus divinis disputare: & modo nullus in ea
vel mediocriter eruditos, si quis vult aliquid
doctrinæ addiscere, è media Constantinopoli
Romam profectus, ad collegium quod Græ-
cis edocendis Gregorius XIII. erexit. Cur non
idem Græcis suis præstitit magnus ille Dux Mo-
scovitarum? Cur non Rex Georgianorum, vel
Iberorum, vel Mengrellorum, qui Græca-
nicos ritus sequuntur, neque imperio Turca-
rum sunt subiecti? Ne dicas ideo è Græcis ne-
minem in literis proficere posse, quod à Tur-
cis opprimantur: cur existis, quos memora-
vimus, populis nemo vel mediocriter erudi-
tus existit unquam? furente inter nos ac Græ-
cos hac sententiarum discordia, duo fuerunt
è Græcis, quos summis comparare possis, Ni-
cephorus Blemmida, & Joannes Bessalion.
Illum Gregoras vocat divinum, peritissimum,
multis virtutibus insignem, varia eruditione
tum sacrarum, tum profanarum literarum
perpolitum. Gregorius Pachymerius ait ea men-
te fuisse, ut corpore illa non alligaretur. Et
certè talem fuisse ipsius scripta declarant. Quan-
tus verò sit Bessalion quis ignorat? Lege illius
libros. His duobus neminem ante annos octin-
gentos in tota Græcia doctrinam parem invenies.
At qui uterque nobiscum sensit. Quid vero il-
lud? Episcopi omnes Græcorum deliguntur è
grege Monachorum; inter quos communi
decreto est excommunicatus quicumque Philo-
sophiæ studet, quod scribit Petrus Bellonius
Observ. lib. 1. c. 40. Nihil autem magis facit ad asse-
cutionem veritatis, quam Philosophia rectè
percepta. Quocirca dæmon, ut Græcos al-
tissimis ignorantiz tenebris involveret, hoc egit,
ut Episcopi eligerentur è Monachis, & Monachi
necessariò propè imperitii forent, aut carent
maximo ad perceptionem veritatis instrumento.
Hæc Bozsius.

Verùm longè istis absurdiores fuerunt Mosco-
viti nunc Duces, sive Principes Moscovitici,
quænam subditis persuadeant, qui populos sibi
subiectos ad illum mentis incredibilem stupo-
rem redegerunt, ut miseri credant bona, mala-
que omnia à suis Ducibus in ipsos immitti, quin
eis esse explorata ac sigillatim perspecta omnia
studia, & cogitata cuncta illis patere. Ut verò
Duces isti gentes in hac stoliditate hærentes defi-
xas teneant, nullas ab iis litteras addisci permit-
tunt, nisi quibus ipsi fecerint potestatem: ut latè
prosequitur Posslevinus in *Moscovia sua.*

Eò igitur nunc res reducta est, ut Græci, si
quid vel artium liberalium, vel etiam linguæ
ipsius Græcæ præstantius volunt addiscere, ad
nos commigrent. Atque ita Græcorum hæreti-
cis negata illa ipsa, quorum maxime ipsi fuerunt
architecti, & ad Ecclesiam Catholicam delata,
una cum linguæ Græcæ eximia cognitione, do-
ctrinæ illæ, quæ Græcis sunt litteris commendatæ,
utrumque Græcis ablatum.

Quid verò de Græcorum peccatis dicam? Ete-
nim in primis dolendum maxime est, quam mi-
serè in Simoniz labem ac crimen contruerit nunc
illustissima olim natio, cum sciamus à Turcarum
Rege Episcopos evelli, & dejici inter Græcos
preto, & quo plus è Græcis aliquid quis offert
aut

Niceph.
Blemmi-
da.
Joan.
Bessalion.

Episcopi
Græcorum
è Mona-
chis.

ut largitur Turcarum Regi, eò magis ille extollitur ad dignitates, & amovenitur, qui sunt in eis, cum plerumque majori data pecunia, in se transferri aliquem Episcopatum cupit, ægè ferentibus id aliis Græcis.

Apud
Græcos
repudiū
licitum.

Præterea à Græcis multa contra Christianæ castitatis leges usurpantur: cuiuslibet ex quacunque causa licet, approbantibus id Episcopis, uxorem dimittere, quare passim repudiū quavis causa admittunt: ex quo campus latissimus illis conceditur, in quo excurrat eorum libido, ruptis indissolubilibus conjugii vinculis. Quid? quod inter illos nonnulli fornicationem simplicem peccatum negant, ut ex *Moscoria* Posslevini apparet.

Simili, imò & majori impuritate affectæ sunt nationes aliæ, quæ ritum Græcorum sequuntur. Gregorius Interianus mores Zigorum describit, quippe qui vestitus sit inter illos: ii vocantur vulgo Circaſsi. Apud eos in more positum refert, ut frater occidat septis fratrem, & sequenti nocte cum ipsius uxore concumbat, conjugemque sibi adjungat. Nam plures habere illis est permisum. Atque hæc nobilium Zigorum consuetudo. Quales sint plebei, ex hoc uno, quod de nobilibus recitavimus, colligere possumus. Magna scilicet inter istos castitas, & charitas inter fratres, Moscorum latissima regna, ex hæresi sunt Græcanica. Apud eos formæ quidem nobiles in primis pudicitiam colunt, ceteræ omnes nihili ducunt, & corpus venale habent: tantaque inter eos est aliqui impuritas, ut quam nos fornicationem simplicem vocamus, & maximum crimen, ut est, reputamus, illi neque ulum peccatum dicant, quod appareat: *Moscoria* optimi ac doctissimi viri Antonii Posslevini è Societate JESU, qui nomine Gregorij XIII Legatus diu fuit apud eos, & è *Commentario* Pauli Jovii de rebus Moscoviticis.

Nec minus dolendum eorum Græcorum luxum ac intemperantiam eò devenisse, ut plurimi ex ipsis exultent, ubi filium speciosum forma nanciscuntur, quem tradere possint Mahometanis ac Turcis, ut illo abutantur ad obscenos libidinis ritus, gradumque sibi ex hoc faciant ad Magistratus & opes. Nam qui vocantur à Turcis Bassæ, plerumque sunt ex hujusmodi pueris, qui vel spadones sunt, vel à spadonibus aluntur, & ad impurissimas Turcici Regis delicias conservantur: ut sic suis propinquis hac impietatis via beneficiant, si quod hujusmodi beneficium potest esse. At sæpè justo DEI judicio factum cernimus, ut ab ipsis Græcis, hoc est Janizariis à Græco sanguine ut plurimum natis, Græci videntur ac interficiantur, ut sic sanguine proprio quasi multo inebriantur, & cibentur hostes Ecclesiæ carnibus suis.

Sancti in
Græcia
quando
desierint
esse.

Denique tempore, quo Græci ab Ecclesia Catholica desivèe (cum antea quam plurimos viros sanctitate præclaros habuissent) Sanctorum copiam amiserunt: Testis est Zonaras è Græcis auctor nobilissimus, qui cum Ignatium Patriarcham sanctum appelleret, & is fuerit qui nobiscum senserit, propter cujus defensionem Photius à nobis se abalienavit: postea vero neminem è Patriarchis cum viginti recenset, ornat hujusmodi titulo. Imò cum plures ante ætatem Photii numeret sanctimonia præstantes viros in Annalibus suis, neque unum quidem post illud tempus invenit: & tamen ab anno octingentesimo sexagesimo tertio, quo Photius, dejecto Ignatio, sedem Constantinopolitanam invasit, usque ad annum millesimum centesimum decimum octa-

vum, in quem desinunt scripta Zonara, intercedunt anni ducenti viginti quinque. Atque hoc mirandum magis. Nam Zonaras Monachus erat, & Ecclesiasticam scribere historiam proficetur. At si quis plura de hac successione Sanctorum interrupta desiderat, legat Tho. Bozium *lib. 7. c. 1.*

Captivitas deinde Græcorum, qua sub Turcarum durissimo Imperio jacet, ac supplicia alia divinitus illis immissa, ferè eo tempore, quo ab Ecclesia Catholica sunt avulsi, aut summis Pontificibus detrahebant, prosequitur eleganter idem Bozium *lib. 5. de signis Eccles. c. 1. 1.* in hæc verba: Leo regnare cepit anno septingentesimo decimo sexto, cognomento Iconomachus, & Theomachus; eo tempore Sarraceni per triennium Constantinopolim oblederunt, famelique trecenta hominum millia in ea civitate abstumpserunt. Mahumet Sarracenorum Princeps ingenti exercitu Paphlagoniam vastavit, Arabum nonaginta millia diris incursionibus Asiam fœdarunt, ut Paulus Diaconus refert, Coptonymo deinde imperante, Turcæ è Caspiis portis irruptione facta Armeniam minorem ceperunt. Michael Balbus fuit ex hæresi Tinganorum & Judæorum: eoque imperante Sarraceni Cretam Siciliamque occuparunt, ac per annos ferè ducentos tenuerunt.

Græciæ
captivitas.

Monomachi ætate, quo tempore est ausus Michael Patriarcha omnium primus Papam sub annum millesimum & quinquagesimum tertium excommunicare, Turcæ Asiam ceperunt, quam deinde, Andronico Palæologo regnante, qui sepulturam Michaeli patri, quod cum nobis sensisset, negavit, sunt inter se partiti, primumque ex Orhomanæ familia, Regem ad extremam Imperii Constantinopolitani ruinam crearunt, Thraciamque invaserunt, donec tandem Calojoannis tempore ita pedem fixerunt in Europa, ut multas in Græcia ubes ceperint. Ultimo denique Constantino imperante Constantinopoli expugnata, Orientis Imperio finis est datus, & Christi cultus in his locis ad nihilum ferè adductus.

En hæresim finis, en conatus eorum, qui distident à nobis, qui Romani Pontificis sacra iussa contemnunt, interitus Christianæ Religionis. Irrideant nunc Latini Græci discedentes, despiciant Episcopum Romanum, ducant nos hæreticorum loco, et imina congerant, confingant, amplificent adversus nos, & Præsules nostros. Quid est quod tanta per vos ac vestros Imperatores, ex quo dicestis à nobis iactura Christiani cultus est facta? Omittamus Occidentis regiones, à variis ac barbaris gentibus, à Christi cultu vel profusus alienis, vel aberrantibus, occupatas eo tempore, quo repletae sunt hæresibus; ab Hunnis & Avatibus Germanias & Pannonias; à Francis Gallias; ab Anglis Britannias; ab Alanis, Suevis, & Visigothis Hispanias; à Vandalis Africanam: quid quæro esse causa dicemus, quod imperante Zenone Ostrogothi & Heruli Italiam ceperunt; & Catholici meliori apud eos conditione fuerunt, quam apud Imperatores Orientis, & quam diu se ita gesserunt, feliciter illis res processere; ubi consilium mutarunt, delati sunt? Quid est in causa quod Longobardi Venetiam, Liguriamque, quam nunc Lombardiam vocamus, in potestatem suam redegerunt, ubi loca illa ab auctoritate Pontificis Romani disciverunt?

An putatis à DEO temerè provisum permisumque, ut imperante Mauritio, quo tempore vestri Patriarchæ sibi Universalis nomen cum Romani Pontificis contemptu arrogare ceperunt, Slayi Illyrium, Dalmatiamque subigere, Turcæ

adve-

adversus vos militare simul cepertit? Heraclio imperatore Mahometus emerit, Sarracenis data est) dia, & Aegyptus; Constante & Justiniano, Africa iisdem tradita; Philippico, Leone Copronymo, Michaela Basilio, & Michaela quarto Leonomachus, Dacia, Myria, Thracia, & Illyrium Bulgaria; Asia, Sicilia, Sardinia, Creta, Cyclades, Cyprus Sarracenis. Quia praeterea tempestate Turcae à Calpis portis copias edocentes Armeniam subegerunt? qui postea cum Patriarcha vestri Papam sunt auli excommunicare, armis Asiam sibi comparantes, inter se sunt partiti. Mox Andronico regnante, cum scilicet vos aperitissime à nostra communione recessistis, communioribus decretis, primum sibi ex Orthodoxorum gente Regem creaverunt, sub anno millesimum trecentelimum. Ex eo paulatim cuncta vestra vobis per illos erepta. Supererat postremo Constantinopolis; supererant in Italia Graeciae loca, multa aliarum Regionum subiecta Imperatori vestro, supererat imperatoria dignitas.

Quid est autem, quod ubi in Concilio universali Florentino, cum vestri Episcopi, vestri Patriarcha, & Imperator interfuit, & assensus est, definita sunt quae quinque inter vos ac nos erant controversa, defuncto Imperatore illo & Patriarcha, qui nobiscum sentiebant, cum vos, & qui successit Imperator Concilii Florentini scita respuerit, capta est Constantinopolis, omnia vestra in Turcarum manus venerunt? & nunc nihil vestrum loco namque servorum vos habent Turcae. Liberos suscipi non Christo, sed quod maxime dolemus, spurcissimo Mahometo. Nam qui sunt è filii vestris generosiores, & liberali specie, eripiantur vobis à Turca, Mahometo nomen dare coguntur, ad nefandissimos, pro seculis, prohi dolor! praeposteræ libidinis oculos includuntur. Hæc qui hæc est finis! Quis à se vobis continet? At si, ò quicumque è Graecis à nobis discessistis, vestra esse Ecclesia DEI, necesse erat hæc vobis haud evenire, quin longè alium fortiri eventum, ut ex oculis divinis scripta à nobis est conclusum; necesse erat quo majoribus angustis opprimbamini, eo resurgere illustriores: sic enim conigit semper Ecclesiae DEI, ut abundè ostendimus alio loco.

Sed hic non omittere illud, Graecos aliquos adeò à Catholica Ecclesia alienos, ut quamvis patrean subsintque Catholicis, tamen impias opinioniones abnegare nullo modo velint, Cyprus, Creta, Zeynibus, Cephalena Insulae, sunt adeò renaces hæreticum Graecanicarum, ut vitam potius hominibus illis eripias, quam conceptam sententiam deponere velint. Cumque superioribus annis Archiepiscopus Cyri Philippus Mocenicus, vir magnæ doctrinae, & integritatis, vellet hæretes ex insula illa extirpare, opposuere se illi Graeci, adeò ut necesse habuerit ipse Venerus Patriarcha illinc emigrare. Testatur hoc ipse in Epistola, quam praefixit operi suo, de Philosophicis rebus. Paulò post insula à Turca est occupata. Marcus Antonius Caucasus Archiepiscopus Corcyrae testatur idem in Epistola, quam praeposuit Gennadii libris. Hæc Bozius.

Sed ne casu id accidisse Graeci sibi persuadeant, videant antea huiusmodi eventus divinitus tam à summis Pontificibus, quam ab aliis Ecclesiae Romanae filiis praevistos, praenunciatosque fuisse. In primis cum Patriarcha Anatholius in Synodo Chalcedonensi procurasset Sedem Constantinopolitanam praeteri Alexandrinae & Antiochenae: quinamò ordinationem sibi tunc Antiocheni

arrogassent inconsulto Pontifice Romano, *Leo Magnus* exclamans adversus huiusmodi superbiam, clarissime literis suis praedixit futurum, ut sedes illa ob hanc elationem divinitus deprimeretur, incurreretque in apertas ruinas. Idem pronunciavit literis suis *Gregorius Magnus*, cum Patriarcha Joannes sibi nomen Universalis assumpsisset. At *Nicolaus Magnus*, cum Photius aulis esset illi cum Graecis obliteret causa Ignatii, & ob id à communione eos repulisset, in Epistola ad Imperatorem Michaelem praedixit fore, ut Graeci fierent captivi in omnes gentes tanquam Judaei. Adnotavit hoc etiam Gennadius Patriarcha Constantinopolitanus, qui adiecit adhuc aliud multo magis mirum. Verba illius quibus alloquitur Graecos, apponam.

Sed quid evenit, inquit Gennadius, nostra memoria, nunc sub *Nicolao V.* Pontifice Maximo, cum Legati à Constantino Imperatore, qui vocabatur *Dragates*, ad eum missi adhuc superstit, quibus litteras dedit plenas timoris & horrois, ubi aperitè cum execratione vaticinatur excidium & interuentionem extremam infelicium Graecorum. In quibus post alia multa, (cum convitia & probra recessisset quae à Graecis quotidie impudentissimè jactabantur) mirè & hoc dicit: Omnes gentes decretum quod sancitum est, receperunt; Graeci neque receperunt, neque spes est eos unquam recepturos, quae super concordia & conjunctione decreta sunt. Procrastinationes enim procrastinationibus semper ab eis praetextuntur, exculationes, & responsiones in singulis. Neque verò Graeci arbitrentur Romanum Pontificem ita esse mente destitutum, omnemque Occidentalem Ecclesiam, ut non intelligant, quae in singulis dilacionibus respondendo nugantur. Optimè cuncta novimus. Sed rotemus in JESUM respicientes sempiternum Sacerdotem, & Dominum, qui sterilem illam ficum usque ad annum tertium jussit observari, agricola jam ad excidendam arborem se accingente, quia nullum fructum ferebat. O magnam calamitatis ruinam! Anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo hanc conscripsi Epistolam, & millesimo quadringentesimo quinquagesimo tertio capta est Constantinopolis. Non potestis dicere hæc vera non esse? minime genium; cum id sit manifestum, & res ipsa aperitè loquatur. Tres, inquit, annos expectabimus, si vos forsitan à schismate & separatione converteritis, & vos verè decreto ad junxeritis, secundum Salvatoris de sicca praecceptum. Sin minus excindemini, ne terram otiosam & inuilem reddatis. Hoc miraculorum miraculum maximum, quod, ut in Epistola ipsa scribit *Nicolaus* Papa, Graecorum gens illa magna, & formidabilis, sapiens, clara, fortis, terrarum domina ob divinam ultionem ita in barbarum servitium abducta est. Hæc narranti mihi subit lamentari, & deplorare excidium gentis nostrae. Hucusque Gennadius Patriarcha Constantinopolitanus, adversus suos Gentiles Graecos, recitans oraculum aperitissimum à *Nicolao V.* prolatum, & eventu comprobatum, ipso temporis spatio, quod praenunciavit.

Id etiam accidit Graecis, ut quando dissidebant à nobis in processione Spiritus sancti, an esset à Filio & Patre, ipso die secundo Pentecostes, qui Filio est sacer, Constantinopolis caperetur: divino scilicet spiritu ipsorum obstinatos animos puniente, & eos omnino derelinquente. Quarto namque Kalen. Junij anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo tertio, scilicet secunda, Constantinopolis

Constantinopolis capta.

1453.

Constantinopolis

Constantinopolis est expugnata. Rursus alius longe mirabilis observandum. Græci nos excommunicaverunt, & pro hæreticis omnino duxerunt, Michaelē sedente circiter annum millesimum quinquagesimum tertium, ut ostendimus supra; & post annos quadringentos Constantinopolis capta, anno scilicet ut supra. At hic numerus criminum expiationi, remissionique datur; ut sciamus ideo Græcos in servitutem divinitus Turcis datos, quod crimen adversus Ecclesiam Catholicam patratum non expiarint, intra definitum à divinis scripturis tempus.

S. Birgitte de Græcis revelatio à Deo facta.

Brigitta femina sanctissima, & Suecica, fuit ijs temporibus, quibus Episcopi Romani Avenione morabantur. Ea cum Religionis causâ Hierusalem perisset, & in Cypro moraretur, sic audiit Christum loquentem, & ut audiit monumentis mandavit. Græci qui sciunt, quod omnes Christianos tenere oportet, unam tantum fidem Christi anam Catholicam, & unam tantummodo subesse Ecclesiæ scilicet Romanæ; unumque solum Vicarium generalem meum in mundo, videlicet Romanum summum Pontificem, supra se spirituales habere Pastorem; & tamen nolunt se eidem Ecclesiæ Romanæ, & Vicario meo spiritualiter subicere, & humiliter subjugare, propter eorum pertinacem superbiam, & propter cupiditatem, vel carnis petulantiam, sive propter aliquid aliud quod ad mundum pertinet; indigni sunt post mortem veniam à me & misericordiam obtinere. Alij verò Græci, qui desideranter vellent, sed scire non possunt fidem Catholicam Romanam, & tamen si scirent & possent, eam devotè reciperent, & Romanæ Ecclesiæ humiliter se subjugarent, & nihilominus secundum ipsorum conscientiam, in statu & fide sua, qua sunt, abstinere à peccando, & piè vivunt, istis talibus post ipsorum mortem in pluriplurimam misericordiam mea debetur, quando ipsi ad iudicium meum vocati fuerint. Sciant etiam Græci, quod eorum imperium, & regna, sive dominia nunquam stabunt secunda, neque in pace tranquilla, sed inimicis suis semper subiecti erunt, à quibus sustinebunt gravissima damna, & miseria diuturnas, donec ipsi cum vera humilitate & charitate, Ecclesiæ & fidei Romanæ sese subjecerint. Hæc Brigitta de Græcis; quibus, an evenerint, quæ prædixi, utinam Græci maximo suo malo non experirentur.

Advertant ergo Græci miserabilem calamitatem, in qua à tot sæculis afflicti contritique sunt à Mahometanorum Ducibus, transactisque jam tot annis, eodem nunc in statu, & fortassis pejori, ac miserabiliori permanente, quasi à DEO reprobati & abjecti, non secus ac Judæorum populus. Quare nisi ad matris ubera, Ecclesiæ nimirum Romanæ, revertantur, meritò timendum, nullum suarum calamitatum, sicut neque & Judæorum, sperandum terminum: & quemadmodum calamitates temporaneæ iustis virtutis explorandæ causa, ac ob emendationem vitæ, à Deo immitti solent: ita spirituales miseriæ, quales sunt à nobis relatæ, magnam spiritualium bonorum jacturam præ se ferunt, ne tantum ad probandam virtutem, quam ad puniendam præterita præsentiaque scelera DEUS illas infligit.

Leonardi Echientis de Græcis querimonia.

Ac denique his Græcorum calamitatibus finem imponam, adducens verba Leonardi Echientis, Theologi Græci ac Episcopi Mityleni, qui in libro De captivitate Constantinopolis, ubi ipse cum alijs captus fuit, Græcorum civitatem doleat, ita eos alloquitur: Heu quæ spes in populo duro, gravi iniquitate, qui tot annis sine vita spirituali ab-

Thom. à Jesu Opr. Tom. I.

scissus à capite permanebat? Quomodo non desperati, quomodo non abjecti à DEO, qui tantis dissimilitudinibus, tantis fictionibus, tantis scissuris ab Ecclesiâ elongati Romana, in cordis duriâ permanerunt? Etenim jam captivari urbe, templis, auro, laribusque propulsi, in Latinos retorquent offensam, alleverantes; Quoniam unionem, inquam, fecimus, summoque Pontifici communicationem dedimus, meritò indignatum DEUM. O pertinaces homines! inquit. Si malum est hoc; prisci Basilii, Athanasii, Cyrilli, ceterique Patres, quos præcipuo sanctitatis honore præfertis, mali censendi sunt, quod sanctam, unam, eandemque fidem cum Romana Ecclesiâ omnium Christianorum magistrâ coluerunt? Non hæc causa est, quod unionem; sed quoniam unionem non veram, sed fictam fecistis: hæc de te meritò indignatum DEUM; hæc de te iusta animæ versione in hostium manibus vos esse deductos. An non sponsonem de unionem sancto juramento apud Florentinam Synodum conscriptam violastis? obedientiam declinastis? sententiam decreti occultastis? an non summi DEI nuntij, & Græci vestram perditionem jugiter prædixerunt? qui aures, ut aspis, impiè obdurastis? & sanctam Ecclesiam Catholicam, matrem Fidelium obaudistis? fleete miseriæ vestras, arguite vosmetipsos, & non alios condemnentis. Mos obstinatorum hic est, Sanctos aspernari DEI nuntios, uti Sedecias, ceterique Judæi in Babyloniam traducti, Jeremiam direptionem captivitatemque Hierosolymorum prædicentem contempserunt.

CAPUT VI.

De Communicatione Latinorum cum Græcis, ex Bulla Innocentii IV. Pont. Max.

INNOCENTII Papa IV. Bulla, seu littera ad Episcopum Tusulanum, Apostolicæ Sedis Legatum in regno Cyprî, quæ extant in ejus Registro Bullarum, Pontificatus sui anno XI. apud Bibliothecam Vaticanam, super ritibus Græcorum, qui tolerari, vel non tolerari possunt.

INNOCENTIVS, &c.
Episcopo Tusculano
Apostolicæ Sedis
Legato.

*S*ub Catholica professione Fidei, atque cultu consistere, ac proficere universos, ceteris nostræ mentis desiderabilibus preferentes, illud tanquam acceptabilius pleniori desiderio cupimus, & ad hoc velut operativum salutis præcipuum intimis affectibus anxius aspiramus. Hæc inquam, unio sive connexio cordi nostro inestimabilis gaudij rorem infunderet, si varias gentium nationes ejusdem observantia Fidei in unum acceptabilem in Christo populum adunaret. Id utique anxie nostra mentis ardorem affluenti latitæ refrigeraret irriguo si omnes, quos olim in unum Catholicum gregem ovile collegit Domini, cum multi ab eo discesserint, in idem individuum collegium unius Pastoris solidaret magisterium, & custodia communiret. O si Orientali-